
Sprawozdanie z czynności naukowych

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 27, 13-36

1934

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

XII. Biblioteka Centralna.

Kierownik: Handelsman Marcei: Bibliotekarka: Szellerowa Henryka.

Biurowisko T. N. W.

Sekretarz: Czerwiński Leon. Korespondentka języków obcych: Swierczewska Zofja. Buchalterka: Grabowska Matylda. Administrator: Zabłocki Stefan.

II.

Sprawozdanie z czynności naukowych.

A. Działalność Wydziałów.

1. Wydział I.

Przewodniczącym Wydziału był p. Józef Ujejski, Zastępcą Przewodniczącego — p. Stanisław Szober, Sekretarzem — p. Stanisław Słoński, Zastępcą Sekretarza — p. Tytus Benni (do 20.IV.1934) i p. Adam Krokiewicz (od 20.IV.1934).

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył 5 zebrań naukowych, na których przedstawiono 5 referatów, a mianowicie:

1. 25.X.1933 r. Doroszewski Witold — O języku najnowszego tłumaczenia Homera.

2. 22.XI.1933 r. Szmydtowa Zofja — Platon w twórczości Norwida.

3. 6.XII.1933 r. Pobóg-Rutkowka Eugenia — Obrazy poetyckie w „Fleurs du mal” Baudelaire’a.

4. 24.I.1934 r. Winniczukówna Lidja — Terencjusz w Polsce.

5. 20.IV.1934 r. Wieleżyńska Julja — Ugo Foscolo — człowiek, poeta i krytyk.

2. Wydział II.

Przewodniczącym Wydziału był p. Marcei Handelsman, Zastępcą Przewodniczącego — p. Tadeusz Brzeski, Sekreta-

rzem — p. Władysław Tatarkiewicz, Zastępcą Sekretarza — p. Zygmunt Batowski.

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył 10 Zebrań naukowych, na których przedstawiono 17 referatów, a mianowicie.

1. 9.X.1933 r. Żywczyński Mieczysław — Watykan i sprawa polska w latach 1831—1836.

2. 13.XI.1933 r. Ks. Obertyński Zdzisław — Na marginesie djecezjalnego szematyzmu ormiańskiego.

3. 13.XI.1933 r. Morawski Kalikst — „Gioberti”.

4. 27.XI.1933 r. Tatarkiewicz Władysław — Ujazdów i początki pałacu Łazienkowskiego.

5. 4.XII.1933 r. Manteufflowa Marja — J. K. Szaniawski w epoce reakcji europejskiej.

6. 4.XII.1933 r. Mańkowski Tadeusz — Biusty portretowe w bronzie na Zamku Warszawskim.

7. 4.XII.1933 r. Tatarkiewicz Władysław — Ujazdów i początki Łazienek Stanisławowskich. Cz. II.

8. 29.I.1934 r. Kieniewicz Stefan — Społeczeństwo polskie w powstaniu 1848 r. w zaborze pruskim.

9. 5.III.1934 r. Makowiecki Tadeusz — Tylman z Gammeren, architekt czasów Sobieskiego.

10. 7.V.1934 r. Francastel Pierre — Influences néerlandaises à Łazienki du maréchal Lubomirski.

11. 14.V.1934 r. Makowiecki Tadeusz — Pałac w Łubnicach.

12. 14.V.1934 r. Waliński Michał — Pierwowzory graficzne sztuki polskiej XV i XVI wieku.

13. 4.VI.1934 r. Elzenberg Henryk — Pojęcie wartości i powinności.

14. 4.VI.1934 r. Benetowa Sula — Konopie w zwyczajach i wierzeniach ludowych.

15. 4.VI.1934 r. Czaplński Czesław — Budownictwo ludowe w powiecie Szczuczyńskim.

16. 4.VI.1934 r. Dworakowski Stanisław — Zwyczaje rodzinne w powiecie Wysokomazowieckim.

17. 25.VI.1934 r. Małowist Marjan — Handel Stockholmu i sprawa bałtycka 1471—1503.

2-a. Sekcja Nauk Prawniczych i Ekonomicznych.

W okresie sprawozdawczym Sekcja odbywała Zebrania wspólnie z Wydziałem II-gim T. N. W.

3. Wydział III.

Przewodniczącym Wydziału był p. Stanisław Józef Thugutt, Zastępcą Przewodniczącego — p. Stefan Mazurkiewicz, Sekretarzem — p. Wiktor Lampe, Zastępcą Sekretarza — p. Czesław Białobrzeski.

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył 7 Zebrań naukowych, na których przedstawiono 32 referaty, a mianowicie:

1. 26.X.1933 r. Sierpiński Wacław — O istnieniu ciągu pozaskończonego zstępującego zbiorów F_{δ} .

2. 26.X.1933 r. Posament T. — O pewnych własnościach funkcji zbiorów.

3. 26.X.1933 r. Dominikiewicz Mieczysław — Badania nad budową kaolinu. II. O stałości rdzenia glinokrzemowego w kaolinie i jego pochodnych.

4. 26.X.1933 r. Krzyżański Mirosław — O różniczkowaniu całki względem parametru.

5. 22.XI.1933 r. Mazurkiewicz Stefan — O podstawach teorii prawdopodobieństwa.

6. 22.XI.1933 r. Sierpiński Wacław — O obrazach Baire'a zbiorów linjowych.

7. 22.XI.1933 r. Jezierski Tadeusz i Spotowska Marja — O 9, 10-dwuhydroksy-9, 10-dwunorm. butylo-9, 10-dwuodorofenantrenie i 2,2' dwunorm. walerylo-dwufenyli.

8. 22.XI.1933 r. Kamiński Michał — Ukazanie się komety Wolfa I w 1933 r.

9. 22.XI.1933 r. Piotrowski H. — O naturze chemicznej haloizytu i o alofanoidach. Złoże alofanoidów w radonośnym pasie środkojurajskim Kielecko-Radom. Okręgu Górniczego.

10. 17.I.1934 r. Gorczyński Władysław — O związku między promieniowaniem rozproszonym nieba i stopniem usłonecznienia.

11. 17.I.1934 r. Sierpiński Wacław — Uwaga o pewnej klasie zbiorów miary zero.

12. 17.I.1934 r. Adkisson Virgil W. — O przedłużaniu homeomorficznym krzywych na powierzchnię kuli.
13. 17.I.1934 r. Hetper Wacław — Arytmetyka semantyczna.
14. 17.I.1934 r. Ślebodziński Władysław — Notatka o przestrzeniach, mających koneksję afinalną.
15. 17.I.1934 r. Szperl Ludwik i Fajnberg A. — O działaniu siarki na p.p.-dwutolil.
16. 28.II.1934 r. Petrovitch Michał — Twierdzenie o funkcjach całkowitych.
17. 28.II.1934 r. Malchair Henri — O ciągach pozakończonych funkcj.
18. 28.II.1934 r. Polaczek Marjan — O sulfonowaniu kwasu o-chloro-benzoowego.
19. 18.IV.1934 r. Danysz Marjan i Żyw Michał — Nowy radjopierwiastek.
20. 18.IV.1934 r. Herszfinkiel Henryk i Wronberg Abram — O promieniotwórczości samaru.
21. 18.IV.1934 r. Sujkowski Zbigniew — Ben-tonit w Polsce koło Krzemieńca.
22. 18.IV.1934 r. Białas Tomasz — Niektóre stałe krystalograficzne benzolu-ketolu pinenu.
23. 18.IV.1934 r. Thugutt Stanisław Józef — Ultramikroskopowe badania kryształów kwarcowych w związku z ich barwą i genezą.
24. 24.V.1934 r. Sierpiński Wacław — O pewnym zagadnieniu, tyżącym się rodzin nieprzeliczalnych zbiorów miary dodatniej.
25. 24.V.1934 r. Szperl Ludwik i Herszaft Józef — Estry kwasu α -tionaftoesowego.
26. 24.V.1934 r. Łaskiewicz Antoni — O strukturze syngenu.
27. 28.VI.1934 r. Jaskólski Stanisław — Złoża srebrowo-cynowe Chocaja w Boliwji.
28. 28.VI.1934 r. Smulikowski Kazimierz — Skąły wybuchowe Andów Boliwijskich.
29. 28.VI.1934 r. Kozłowski Roman — Rozprze-strzenienie skał wybuchowych w Andach Boliwijskich.

30. 28.VI.1934 r. Thugutt Stanisław Józef — Produkty hydrolizy labradoru wołyńskiego z Horoszek.

31. 28.VI.1934 r. Garcia Godofredo — Wyjaśnienie Einsteinowskie zjawiska Stark-Lo Surdo-Zeemanna.

32. 28.VI.1934 r. Gorczyński Władysław — O systemach geograficzno-klimatycznych ze specjalnem uwzględnieniem Polski.

4. Wydział IV.

Przewodniczącym Wydziału był p. Jan Sosnowski, Zastępcą Przewodniczącego — p. Bolesław Hryniewiecki, Sekretarzem — p. Wacław Roszkowski, Zastępcą Sekretarza — p. Kazimierz Bassalik.

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył 5 Zebrań naukowych, na których przedstawiono 26 referatów, a mianowicie:

1. 14.XII.1933 r. Poplewski Roman — Rozważania teoretyczne nad budową długich kości ssaków.

2. 14.XII.1933 r. Taflńska Hanna — Badania antropologiczne nad kręgosłupami Polaków.

3. 14.XII.1933 r. Bassalik Kazimierz i Nowakowska Janina — Cykl rozwojowy *Azotobacter chroococcum* Beij.

4. 14.XII.1933 r. Saładycka Zofja — Studja nad krwią kury. I. Składniki mineralne krwi niosek i nieniosek.

5. 14.XII.1933 r. Bassalik Kazimierz i Kwiecińska Janina — Bakterjologia rozkładu aerobowego celulozy.

6. 14.XII.1933 r. Bassalik Kazimierz i Janiszewska Marja — Zymofagi i liza drożdży.

7. 14.XII.1933 r. Bassalik Kazimierz i Edelstejn Rachela — Bakterioza gnilna u cebuli (*Allium Cepa* L.).

8. 22.II.1934 r. Giedroyć Wacław — Badania nad agregacją żelatyny.

9. 22.II.1934 r. Mystkowski Edmund — Badania nefelometryczne nad białkiem

10. 22.II.1934 r. Przyłęcki Stanisław — Stan chemiczny składników komórkowych.

11. 22.II.1934 r. Stefański Witold — Rozwój i cechy systematyczne pasorzyta kota *Spirura rytipleurites*. (Deslongchamps).

12. 22.II.1934 r. Bassalik Kazimierz i Janikowska Marja — Badania nad biosem.

13. 22.II.1934 r. Mydlarski Jan — Zagadnienie miernika w wychowaniu fizycznym.

14. 22.II.1934 r. Milicerowa Halina — Budowa ciała a sprawność skoku wzwyż.

15. 22.II.1934 r. Michalski Ireneusz — Poborowi pow. Koneckiego pod względem antropologicznym.

16. 22.II.1934 r. Sabat Bronisław — Endoradjo-grafja, w szczególności radjografja śródprostopadła (metoda, przyrząd, technika, wskazania i wyniki).

17. 22.II.1934 r. Jasicki Bronisław — Wzrastanie wymiarów głowy z wiekiem u młodzieży męskiej krakowskich szkół powszechnych i średnich. Cz. I. Długość głowy.

18. 15.III.1934 r. Jasicki Bronisław — Wzrastanie wymiarów głowy z wiekiem u młodzieży męskiej krakowskich szkół powszechnych i średnich. Cz. II. Szerokość głowy.

19. 15.III.1934 r. Bassalik Kazimierz i Grynszpanówna Wanda — O antagonizmach bakteryjnych.

20. 15.III.1934 r. Karpowicz Sergjusz — Ciekawy przypadek odmiany żyłnej na plecach żyły pośrodkowej grzbietu (V. mediana dorsi) przy braku żyły nieparzystej.

21. 15.III.1934 r. Przylęcki Stanisław — Wiązanie glikogenu z białka mięśni.

22. 30.V.1934 r. Laskowski Michał — Badania nad rozmieszczeniem wapnia i fosforu we krwi. Cz. III. Głód a poziom wapnia i fosforu w osoczu kury nioski.

23. 30.V.1934 r. Giedroyć Wacław — Badania nad sacharazą.

24. 20.VI.1934 r. Kostecki Kazimierz — Obserwacje nad przemianą azotową u karalucha na pożywkach bezazotowych.

25. 20.VI.1934 r. Pałowska Jadwiga — Rozwój fizyczny i zróżnicowanie rasowe męskiej młodzieży rzemieślniczej w wieku lat 15 w Warszawie.

26. 20.VI.1934 r. Filipowicz Bronisław — Działanie amylazy na wielocukier sprężony z białkiem.

5. Wydział V.

Przewodniczącym Wydziału był p. Aleksander Wasiutyński, Zastępcą Przewodniczącego—p. Józef Mikułowski-Pomorski, Sekretarzem — p. Witold Broniewski, Zastępcą Sekretarza — p. Stanisław Zwierzchowski.

W okresie sprawozdawczym Wydział odbył wspólnie z Wydziałami Akademii Nauk Technicznych 8 Zebrań naukowych, na których przedstawiono 19 referatów, a mianowicie:

1. 11.X.1933 r. Dubois Józef — Otrzymywanie półkoku formowanego z torfu z użyciem lepiszcza.

2. 30.X.1933 r. Pawlikowski Józef — Badania nad wielogrupowością elektronów.

3. 1.XII.1933 r. Billewicz Witold — Analysis of stress in circular elastic rings under the action of body forces and external loading.

4 i 5. 25.IV.1934 r. Huber Maksymiljan — zreferował 2 prace własne z dziedziny wytrzymałości materiałów.

6. 25.IV.1934 r. Wierzbicki Witold — O sposobach rozumienia terminu wyboczenie.

7. 25.IV.1934 r. Pomianowski Karol i Wójcicki Kazimierz — Uderzenia wodne w przewodach tłocznych zakładów wodociągowych.

8. 25.IV.1934 r. Bryła Stefan — zreferował pracę własną z dziedziny wytrzymałości konstrukcji.

9. 25.IV.1934 r. Olszak Wacław — Sprężyste nieograniczone układy płaskie z otworami kołowymi.

10. 2.V.1934 r. Broniewski Witold — Prace Zakładu Metalurgicznego Politechniki Warszawskiej Tom. IV.

11. 2.V.1934 r. Krupkowski Aleksander i Jasiiewicz Zygmunt — Zagadnienie plastyczności metali w świetle próby skręcania i rozciągania.

12. 23.V.1934 r. Drzewiecki Stefan — Lotnictwo jutra.

13. 23.V.1934 r. Drzewiecki Stefan — Studium o wirnikach wodnych.

14. 23.V.1934 r. Drzewiecki Stefan — Przybliżone obliczenia masy powietrza, wprawianej w ruch przez śmigło.

15. 23.V.1934 r. Witoszyński Czesław — Przyczynek do teorii śmigła.

16. 30.V.1934 r. Świętosławski Wojciech i Brzustowska Halina — Oznaczanie ogólne ilości par i gazów wydzielanych podczas termicznego rozkładu różnych węgli kamiennych.

17. 30.V.1934 r. Świętosławski Wojciech, Brzustowska Halina i Krakowski Michał — Nowa metoda oznaczania wilgoci.

18. 30.V.1934 r. Świętosławski Wojciech, Choraży Michał i Chmieliński Tadeusz — O przepuszczalności koksu z odmian petrograficznych i ich mieszanin w różnych stadiach koksowania.

19. 6.VI.1934 r. Huber Maksymilian — O analogii pewnego zagadnienia równowagi prętów sprężystych słabo zakrzywionych z prostym przypadkiem drgań wymuszonych.

B. Działalność Komisyj.

1. Komisja do badań nad historją literatury i oświaty.

Przewodniczącym Komisji był p. Gabrjel Korbut, Zastępcą Przewodniczącego — p. Wacław Borowy, Sekretarzem — p. Leon Płoszewski.

W okresie sprawozdawczym Komisja posiedzeń nie odbywała.

2. Komisja Atlasu Historycznego Polski.

Przewodniczącym Komisji był p. Marcełi Handelsman, Wiceprzewodniczącym — p. Oskar Halecki, Sekretarzem — p. Stanisław Arnold.

W okresie sprawozdawczym Komisja posiedzeń nie odbywała.

Pod kierunkiem p. Stanisława Arnolda prowadzone były nadal prace w Seminarjum Historji Gosp. Społecznej i Geografji Historycznej U. W. Na ukończeniu jest obecnie praca nad mapą województwa płockiego w w. XVIII., rozpoczęto opracowywanie mapy tego województwa w w. XVI.

3. Komisja Biblijograficzna.

Przewodniczącym Komisji był p. Stefan Demby, Wiceprzewodniczącym — p. Gabrjel Korbut, Sekretarzem, a zarazem Kierownikiem prac Komisji, był p. Jan Muszkowski, współpracowniczką — p. Aleksandra Stokowska.

Komisja Bibliograficzna prowadziła w dalszym ciągu pracę, rozpoczętą w 1925 r., a mianowicie kontynuację kompletnej bibliografii polskiej za lata 1901 do 1925.

Pod koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego zostało ukończone porównywanie kartoteki redakcyjnej tytułów ze zbiorami Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. Tym sposobem kartoteka przeszła już przez dwa najbogatsze zbiory polskie, t. j. Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie i Bibliotekę Jagiellońską, przyczem równocześnie sprawdzano ją ze zbiorami Biblioteki Ord. Krasieńskich. W planie początkowym zamierzano porównać ją ze wszystkimi większymi zbiorami polskimi, ale ponieważ trzy tylko biblioteki zajęły 6 lat, — konieczne jest zrezygnowanie z dalszych wędrówek kartoteki ze względu zarówno na brak funduszków, jak i brak czasu, gdyż pożądane jest jak najrychlejsze wykończenie pracy do druku.

Wobec tego w okresie sprawozdawczym uznano materiał surowy za skompletowany, postanawiając uzupełniać go w miarę możliwości na podstawie bibliografii drukowanych, oraz drogą kwerend listownych w księgozbiorach polskich. Główny ciężar pracy spoczywa obecnie na redaktorze, który, przy pomocy jednej tylko osoby, przygotowuje kartki do druku, gromadząc uzupełnienia, układa odesyłacze formalne i przedmiotowe i t. p. Praca ta nie daje się ująć cyfrowo, ponieważ pozycyji wprowadzanie przybywa stale, lecz kartek (które były liczone dotychczas) często ubywa, ponieważ przy ostatecznem porządkowaniu wyłącza się dublety; powstałe naskutek różnych metod katalogowania w poszczególnych bibliotekach, częstokroć zaś szereg kartek osobnych łączy się razem i t. d. Ostateczne zatem ujęcie cyfrowe materiału będzie dokonane dopiero na samym końcu, w formie dokładnej statystyki polskiej produkcji wydawniczej w okresie 1901—1925 r.

Z większych grup została opracowana bibliografja przykładów z języka polskiego na języki obce w zakresie literatury pięknej i sztuki.

Prowizoryczny termin przygotowania do druku bibliografji został wyznaczony na d. 31 marca 1935 r., z tem, że druk bibliografji będzie mógł być rozpoczęty w roku budżetowym 1935/36.

4. Komisja Historji Nauk i Filozofji.

Przewodniczącym Komisji był p. Samuel Dickstein, Sekretarzem — p. Ignacy Myślicki.

W okresie sprawozdawczym Komisja posiedzeń nie odbywała.

5. Komisja Historyczna.

Przewodniczącym Komisji, a zarazem Kierownikiem wydawnictw i Redaktorem „Roczników” Komisji, był p. Józef Siemieński, Zastępcą Przewodniczącego — p. Zygmunt Batowski, Sekretarzem — p. Antoni Rybarski, Zastępcą Sekretarza — p. Stanisław Antoni Groniowski.

W roku sprawozdawczym Komisja odbyła tylko jedno posiedzenie, na którym Kierownik wydawnictw p. J. Siemieński referował stan prac nad inwentarzem historycznym Archiwum Koronnego. Odkryto i opracowano nowe źródła do historji Archiwum w wieku XV-ym (system znaków na odwrociach dokumentów rewindykowanych, kopjarjusz Łaskiego) oraz do inwentaryzacji Zamoyskiego (inwentarz odbiorczy).

6. Sekcja Orientalistyczna.

Przewodniczącym Sekcji był Ks. Wilhelm Michalski, Wiceprzewodniczącym — p. Stanisław Schayer, Sekretarzem — p. Ananjasz Zajączkowski, Skarbnikiem — p. Aleksander Chojnacki.

W okresie sprawozdawczym Sekcja odbyła 7 Zebrań naukowych, na których wygłoszono 9 referatów, a mianowicie:

1. 5.XI.1933 r. Ks. Stawarczyk Jan — Zagadnienie mandajskie i próba jego rozwiązania.

2. 3.XII.1933 r. Hertz Amelja — Wiek względny prehistorycznych znalezisk w Egipcie i Mezopotamji.

3. 4.II.1934 r. Jaworski Jan — O t. zw. kulcie przodków avallambana w Chinach.

4. 4.III.1934 r. Ks. Bromski Józef — W sprawie nowego naukowego wydania starobabyłońskiego eposu Gilgamesz'a.

5. 29.IV.1934 r. Schayer Stanisław — Wakondagikon i tattvamasi.

6. 29.IV.1934 r. Ks. Bromski Józef — XI pieśń poematu Gilgamesz'a.

7. 3.V.1934 r. Przeworski Stefan — Rozwój badań archeologicznych w Persji w latach ostatnich.

8. 3.V.1934 r. Jabłoński Witold — Charakterystyka historyków chińskich.

9. 3.VI.1934 r. Ks. Michalski Wilhelm — Badania nad historją i prehistorją Palestyny.

Nadto odbyło się dnia 17.VI.1934 r. uroczyste Zebranie doroczne Sekcji, na którym Ks. Michalski Wilhelm wygłosił referat p. t.: „Zagadnienie hyksoskie w świetle nowszych badań”.

7. Sekcja Meteorologiczna.

Przewodniczącym Sekcji był p. Stefan Hłasko-Hłasek, a sekretarzem — p. Romuald Gumiński.

W roku sprawozdawczym Sekcja nie odbywała posiedzeń.

C. Działalność Gabinetów i Zakładów Badawczych.

1. Gabinet Aktynometryczny.

Kierownikiem Gabinetu był p. Władysław Gorczyński, współpracownikami pp.: Jan Wierusz-Kowalski oraz Stanisław Cieślak. Do pierwszego z nich, którego pomoc fachowa w pracach naukowych Gabinetu datuje się już od r. 1916, należała także stała opieka nad zbiorami oraz archiwum. Drugi z nich załatwiał sprawy bieżące Gabinetu, którego kierownik pozostawał w okresie zimowym poza Warszawą dla badań promieniowania słonecznego we Francji Południowej oraz w przyległych okolicach śródziemnomorskich.

W porach roku, kiedy warunki słoneczne w Polsce są bardziej sprzyjające dla pomiarów aktynometrycznych, prowadzona była pod osobistym kierunkiem p. W. Gorczyńskiego, obszerniejsza serja badań nad promieniowaniem dyfuzyjnym w Polsce.

Obserwator tej serji paroletniej, inż. F. Ostrowski, ukończył swe pomiary w sierpniu 1933. W półroczu letnim 1934 r. rozpoczęte zostały natomiast prace przygotowawcze do nowej serji badań, dotyczących widma słonecznego, a w pierwszej linii do wyznaczeń ilości ozonu atmosferycznego. Ten dział obserwacyjny będzie pozostawał pod bliższem kierownictwem

i stałą opieką Dr. Andrzeja Ike-Duninowskiego, który ogłosił już uprzednio ważną pracę z tej dziedziny. Poza pomiarami ozonu zamierzone są także badania widmowe nad promieniowaniem ultrafioletowym słońca, którego zastosowanie do celów Aktywnoterapii rozpowszechnia się coraz bardziej.

W okresie sprawozdawczym Kierownik Gabinetu brał udział w Kongresie „Union Géodésique et Géophysique Internationale”, odbytym w Lizbonie we wrześniu 1933 r., gdzie wygłosił referat p. t. „Utility of the spectographic method for the evaluation of water vapour contents in the earth atmosphere”. Ponadto zgłosił on referaty na zjazdy naukowe w Chambéry i Rabat (Assoc. Fr. pour l'Avancement des Sciences), oraz w Paryżu (67, Congrès des Sociétés Savantes).

Na posiedzeniach Wydziału III-go Kierownik Gabinetu przedstawił następujące komunikaty, przeznaczone do druku w „Sprawozdaniach” T. N. W.: a) O związku między promieniowaniem rozproszonym nieba i stopniem usłonecznienia (posiedzenie styczniowe 1934 r.), b) O systemie dziesiętnym podziału klimatów kuli ziemskiej z zastosowaniem do Europy (posiedzenie czerwcowe 1934 r.).

Pozatem ukazała się we Francji w wydaniu książkowym praca Wład. Górczyńskiego p. t. „Climat Solaire de Nice et de la Côte d'Azur”. 8°, stron 208 z 34 figurami w tekście. Książka ta wydana została na wiosnę 1934 r. przez „Association des Naturalistes de Nice et des Alpes Maritimes”.

2. Gabinet Filologiczny.

Kierownikiem Gabinetu był p. Gabriel Korbut.

W okresie sprawozdawczym Gabinet Filologiczny wydał, z zasiłku Funduszu Kultury Narodowej, dwa pierwsze tomy wydawnictwa „Biblioteka pisarzy polskich 2-jej połowy XVIII-go wieku i 1-szej ćwierci XIX-go”, obejmujące „Pisma estetyczno-krytyczne Kazimierza Brodzińskiego”.

3. Gabinet Matematyczny.

Sprawozdanie z działalności nie zostało nadesłane.

4. Gabinet Nauk Historycznych.

Kierownikiem Gabinetu był w okresie sprawozdawczym tak, jak lat poprzednich, p. Marcelli Handelsman, asystentami: dr. Aleksy Bachulski i p. Halina Bachulska, która funkcje asystentki pełniła honorowo. Pozatem w Gabinetecie Nauk Historycznych pracowali pp.: Wanda Konarska, dr. Ryszard Przelaskowski, dr. Lucjan Russjan, dr. Marjan Małowist i mgr. Irena Lewandowska w charakterze stałych pracowników Bibliografii Historji Polskiej. P. dr. Marja Arnoldowa współpracowała w ciągu kilku miesięcy.

Stale kontynuowane prace nad Bibliografją Historji Polskiej Nowożytnej pod kierunkiem p. H. Bachulskiej w okresie sprawozdawczym posuwały się szybko dzięki zasiłkowi fundacji Rockefellera oraz zasiłkowi Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, które umożliwiały utrzymanie większej ilości pracowników i dały możność wysłania jednego z nich do Lwowa, Krakowa i Poznania, oraz udzielenia zasiłku na przeprowadzenie określonych poszukiwań w Londynie.

Zgodnie z powziętym planem, w okresie sprawozdawczym dokonano prac następujących:

I. W zakresie zbierania materiałów bibliograficznych: 1) opracowano 600 pudeł katalogu Biblioteki Uniwersyteckiej; 2) opracowano pozostałe czasopisma polskie, znajdujące się w Bibliotece Uniw. Warsz.; 3) opracowano pozostałe czasopisma niemieckie, znajdujące się w Bibliotece Uniw. Warsz.; 4) opracowano czasopisma b. zaboru austriackiego w Bibliotece Uniwersytetu i Ossolińskich we Lwowie, oraz w Bibliotece Jagiellońskiej i w Muzeum Czartoryskich w Krakowie; 5) opracowano czasopisma b. zaboru pruskiego w Poznaniu; 6) opracowano zasadnicze, wielkie czasopisma historyczne angielskie i amerykańskie w Londynie; 7) uzupełniono wiele braków istniejących w wykazie dawniej opracowanych czasopism. Opracowanie materiałów wyżej wymienionych dało około 20 tys. kartek bibliograficznych.

II. W zakresie porządkowania zebranego materiału: a) skopjowano cały materiał bibliograficzny, który napłynął w okresie sprawozdawczym, b) rozłożono do litery R szczegółowo alfabetycznie 3-ą serję kartek.

III. Wreszcie w zakresie prac redakcyjnych rozłożono całkowity materiał bibliograficzny na działy, przewidziane w planie układu rzeczowego Bibliografji, oraz dział I (Wiadomości wstępne i Nauki pomocnicze) na zasadnicze poddziały. Przytem na szeregu konferencyj wewnętrznych powzięto różne uchwały, które wciągnięte zostały do tak zwanej książki postanowień obowiązujących.

Biblioteka Gabinetu Nauk Historycznych wypożyczała w roku sprawozdawczym książki i rękopisy dla czytelników swych z Biblioteki Publicznej, z Biblioteki Uniwersyteckiej, z Biblioteki Narodowej i z Biblioteki Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie, oraz z Biblioteki Jagiellońskiej i Biblioteki Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie, pozatem z Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu.

Z Księgozbioru Gab. Nauk Hist. wypożyczane były książki i rękopisy do Archiwum Wojskowego, oraz Archiwum Głównego w Warszawie.

Biblioteka Gabinetu Nauk Historycznych powiększyła się zaledwie o 10 numerów skatalogowanych, przybyło jednak około 50 vol. nowych, wciągniętych pod numerami dawniej istniejącymi. (Wydawnictwa seryjne i perjodyczne).

W roku sprawozdawczym udzielono 10 nowych upoważnień na korzystanie z Biblioteki Gabinetu Nauk Historycznych.

5. Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego.

W skład Instytutu wchodziły następujące Zakłady: a) Zakład Biologii Ogólnej, b) Zakład Biometryki, c) Zakład Fizjologii, d) Zakład Morfologii Doświadczalnej, e) Stacja Hydrobiologiczna na Wigrach, f) Stacja Morska na Helu, g) Biblioteka.

a) Zakład Biologii Ogólnej.

W okresie sprawozdawczym wykonano w Zakładzie i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) S. Nowicki — Descriptions of a new genus and of new species of the superfamily Chalcidodea. Pol. Pismo Entomolog. t. XII; 2) R. Minkiewicz — Nids et proies des Sphégiens de Pologne III série. Pol. Pismo Entomolog. t. XII.

b) Zakład Biometriki.

Wykonano i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) M. Górski i K. Iwaszkiewicz — Dwuletnie doświadczenia polowe nad działaniem różnych nawozów potasowych. Roczn. Nauk. Roln. i Leśn. t. 31; 2) K. Iwaszkiewiczówna — Zastosowanie prawa Poisson'a do zachowania cząsteczek wirusa. Wydawnictwo S. G. G. W. tom I. 1934; 3) K. Iwaszkiewicz i J. Neyman — Sprawozdanie tymczasowe z badań Instytutu Spraw Społecznych nad chorobowością techniczną robotników w niektórych przemysłach. Cz. I. Przegląd Ubezpieczeń Społ. zeszyt 7, 1934; 4) K. Iwaszkiewicz i J. Neyman — Drugie sprawozdanie tymczasowe z badań nad chorobowością. Przegl. Ubezp. Społ. 1934; 5) M. Iwaszkiewicz — Badania statystyczne nad wynikami stosowania nawozów sztucznych w gospodarstwach włościańskich w Polsce. Kwart. Stat. tom 10, 1933; 6) St. Kołodziejczyk — Sur l'erreur de la seconde catégorie dans le problème de M. Student. Compt. Rend. d. Séances d. l'Acad. d. Scienc. t. 197, 33; 7) St. Kołodziejczyk — O ekstremum paraboli regresji. Kwartalnik Stat. t. 10; 8) T. Matuszewski — O pewnych zagadnieniach bakteriologicznych, dających się rozwiązać zapomocą metod statystyki matematycznej. Medycyna Dośw. i Społ. t. 18, 1934; 9) J. Neyman — O pewnych twierdzeniach z rachunku prawdopodobieństwa, które służą za podstawę do rozwiązania szeregu zagadnień z doświadczalnictwa rolniczego. Roczn. Nauk. Roln. i Leśn. t. 31; 10) J. Neyman — Zarys teorii i praktyki badania struktury ludności metodą reprezentacyjną. Nakł. Inst. Spraw Społ. i Kasy im. Mianowskiego, 11) J. Neyman — Statystyka Ubezpieczalni Chorobowych w Anglii, Niemczech i w Polsce. Nakł. Inst. Spraw Społ.; 12) J. Neyman i E. S. Pearson — The Testing Statistical Hypotheses in Relation to Probabilities a priori. Proc. Cambr. Phil. Soc. vol. 29; 13) J. Supińska — Porównanie dokładności oznaczania liczby drobnoustrojów na jednostkę objętości zapomocą różnych modyfikacji metody rozcieńczeń. Medycyna Dośw. i Społ. t. 18; 14) J. Neyman — On the two Different Aspects of the Representative Method: the Method of Stratified Sampling and the Method of Purposive Selection. Journ. Stat. Soc. vol. 97.

c) Zakład Fizjologii.

Wykonano i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) K. Białaszewicz — Badania nad przemianą materji i energii w rozwoju owadów. I. Produkcja ciepła w okresie wzrostu larwalnego i metamorfozy *Lymantria dispar* L. *Kosmos*, t. 58; 2) N. Balzam — Recherches sur le métabolisme chimique et énergétique au cours du développement des Insectes: II. Relation entre la chaleur dégagée et les échanges respiratoires au cours du développement postembryonnaire des Insectes. *Arch. intern. de Physiol.* t. 37; 3) E. Kryszczyński — Badania nad wymianą gazową u człowieka w czasie pracy. II. Wpływ wypoczynków na przebieg wymiany gazowej i na wydajność pracy. *Przeł. Fizjol. Ruchu*, 1934; 4) M. Bogucki — Recherches sur la régulation de la composition minérale du sang chez l'écrevisse (*Astacus fluviatilis* L.). *Arch. intern. de Physiol.* 1934; 5) E. Białogłowska — Badania nad zjawiskami regulowania składu chemicznego cieczy ciała. II. Losy soli magnezowych, wprowadzonych do organizmu królika. *Acta Biologiae Experimentalis*, t. 8.

W roku sprawozdawczym Zakład został przeniesiony z gmachu T. N. W. przy ul. Śniadeckich 8 do odnajętego lokalu w budynku pracowni badawczych Instytutu Radowego im. Marii Skłodowskiej-Curie przy ul. Wawelskiej Nr. 15. W związku z tem w nowym lokalu zostały dokonane odpowiednie inwestycje, umożliwiające funkcjonowanie aparatury do badań naukowych.

d) Zakład Morfologii Doświadczalnej.

Wykonano i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) W. A. Adolph — Nocna trofo-depresja w kulturach masowych *Paramecium caudatum*. *Acta Biol. Experimentalis*, t. 8; 2) J. Dembowski — Ueber die Plastizität der tierischen Handlungen, Beobachtungen und Versuche an *Molanna-Larven*. *Zool. Jahrb. Abt. f. allg. Zool. u. Physiol.* t. 53; 3) J. Dembowski — W poszukiwaniu istoty życia. *Mathesis Polska*, Warszawa, 1934; 4) M. Chejfec — Zależność trwania reakcji kwaśnej w wodniczках pokarmowych *Paramecium caudatum* od środowisk o rozmaitem pH. *Acta Biol. Exp.* t. 8.

e) **Stacja Hydrobiologiczna na Wigrach.**

Wykonano i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) Z. Koźmiński — O sposobie obliczania deficytu tlenowego w jeziorach Suwalskich. Arch. Hydrobiol. i Ryb. t. 7, 1933; 2) Z. Koźmiński — O termice jeziornej. Wszechświat, Nr. 6, 1933; 3) Z. Koźmiński — Ueber die ökologische Verteilung einiger limnetischer Cyclopiden in den Wigryseen. Verh. Intern. Ver. Limnol. VI. 1934; 4) Z. Koźmiński — Ueber die morphologische Gruppierung der Arten des Subgenus Cyclops. Mem. Acad. Pol. Sc. Lett. III. B. 1934; 5) J. Wiszniewski — Remarques sur les conditions de la vie du psammon lacustre. Verh. Intern. Ver. Limnol. VI. 1934; 6) J. Wiszniewski — Les mâles des Rotifères psammiques. Mem. Acad. Pol. Sc. Lett. III. B. 1934; 7) J. Wiszniewski — Les Rotifères psammiques. Annal. Mus. Zool. Pol. X. Nr. 19, 1934; 8) M. Gieysztor — Limnologische Untersuchungen an einigen Kleingewässern. Arch. Hydrobiol. i Ryb. VIII. 1934; 9) L. K. Pawłowski — Drilophaga bucephalus Vejdovsky, ein parasitisches Rädertier. Mem. Acad. Pol. Sc. Lett. III. B. 1934.

f) **Stacja Morska na Helu.**

Wykonano i ogłoszono drukiem następujące prace: 1) M. Bogucki — O cyklu rozwojowym meduzy Aurelia aurita w polskich wodach Bałtyku. Fragm. Faun. vol. 2, 1933; 2) K. Demel — Nowe stanowisko jamochłona Perigonimus cirratus, polipa meduzy Halitholus cirratus. Fragm. Faun. vol. 2, Nr. 9, 1933; 3) K. Demel — Wykaz bezkręgowców i ryb Bałtyku naszego. Fragm. Faun. vol. 2, 1933; 4) K. Demel i S. Dłuski — Sprawozdanie z podróży na południową część Ławicy Środkowej, odbytej w czerwcu 1933 r. Arch. Hydrobiol. i Ryb., vol. 8; 5) B. Dixon — The age and growth of the Salmon caught on the polish shore of the Baltic. Journ. du Cons. Intern. 1933; 6) S. Markowski — Die Eingeweidewürmer der Fische des polnischen Balticus. Arch. Hydrobiol. i Ryb. vol. 7, 1933; 7) S. Markowski — Materiały do badań nad fauną helminologiczną półwyspu Helskiego. Fragm. Faun. vol. 2, 1933.

Kierownik Stacji na Helu, p. M. Bogucki, odbył 2-miesięczną podróż zagranicę celem zaznajomienia się z organizacją

i urządzeniami technicznymi zagranicznych Stacyj Morskich a nadto brał udział w posiedzeniach Międzynarodowej Rady Badań Morza w Kopenhadze (4—10.VI.1934 r.).

Dzięki uzyskaniu od Funduszu Kultury Narodowej stypendjum dla botanika-algologa, rozpoczęto na Stacji systematyczne badania nad glonami morskimi.

W związku z Kursem Hydrobiologicznym, zorganizowanym przez Stację, wybudowano oszkloną werandę dla wykładów i ćwiczeń.

g) Biblioteka Instytutu.

Księgozbiór Instytutu, liczący razem 2,768 książek, 4,599 czasopism i 8,428 odbitek, składał się z następujących działów:

a) Biblioteka Centralna — 2,400 książek, 3,400 czasopism i 6,672 odbitek, b) Biblioteka Stacji Hydrobiologicznej na Wigrach—250 książek, 590 czasopism i 1,756 odbitek, c) Biblioteka Zakładu Biometryki — 118 książek i 609 czasopism.

Liczba osób, korzystających z Biblioteki, wynosiła w okresie sprawozdawczym 75, a liczba wypożyczonych tomów około 600.

Instytut prowadzi wymianę wydawnictw z 205 instytucjami, w czym jest 35 instytucyj krajowych i 170 zagranicznych.

W roku sprawozdawczym wydano jedynie tom 7-my „Archiwum Hydrobiologii i Rybactwa”.

6. Instytut Nauk Antropologicznych.

W skład Instytutu wchodziły następujące Zakłady: a) Zakład Antropologii, b) Muzeum Antropologiczne, c) Zakład Etnologii, d) Biblioteka i e) Sekcja posiedzeń naukowych.

a) Zakład Antropologii.

Kierownikiem Zakładu do grudnia 1933 r. był p. Kazimierz Stołyhwo, który, wobec powołania go na katedrę antropologii w Uniwersytecie Jagiellońskim, ustąpił z kierownictwa, przy czym przez Radę Instytutu Nauk Antropologicznych został zaproszony na Kierownika honorowego. Od stycznia 1934 r., wobec nieobsadzenia stanowiska Kierownika, prowadziła Zakład starsza asystentka — p. Eugenia Stołyhnowa.

W okresie sprawozdawczym p. K. Stołyhwo ogłosił drukiem pracę p. t. „W sprawie człowieka kopalnego w Ameryce Południowej” (Przegląd Antropologiczny t. VII, 1933), w ciągu wakacji 1933 r. prowadził badania antropologiczne nad ludnością kaszubską na Pomorzu przy pomocy swych słuchaczy z Uniw. Warsz., a we wrześniu 1933 r. wziął udział w Zjeździe Lekarzy i Przyrodników Polskich w Poznaniu, gdzie wygłosił referat, dotyczący zagadnienia człowieka kopalnego.

P. E. Stołyhwowa napisała prace: 1) „Zagadnienie emigracji w świetle antropologii”, która była referowana na posiedzeniu Sekcji higieny i biologii kolonjalnej przy Lidze Morskiej i Rzecznej, 2) „Zagadnienie rasyzmu w świetle nauki współczesnej”, która została przedstawiona na posiedzeniu Sekcji biologicznej Towarzystwa Eugenicznego; nadto, wspólnie z D-rem Neumanem, zgromadziła w Klinice Ocznej Uniw. Warsz. materiał do zagadnienia oprawy oka u poszczególnych typów rasowych.

P. H. Szpidbaum napisał pracę: „Czynnik konstytucji i rasy w patologii ludzkiej”, która była przedstawiona na posiedzeniu Sekcji biologicznej Towarzystwa Eugenicznego.

Oprócz wyżej wymienionych w Zakładzie pracowali: 1) pp.: J. Błat i B. Leneman, którzy przeprowadzali badania antropologiczne nad dziećmi w szkołach żydowskich, 2) p. H. Leskiewiczówna, która w Domu Wychowawczym gromadziła materiały do zagadnienia rozwoju dzieci w najpierwszych latach, 3) p. P. Wójciak, który w przychodniach gruźliczych dla dzieci zbierał materiały do zagadnienia odporności na gruźlicę poszczególnych typów rasowych i konstytucyjnych, 4) p. H. Owsianówna, która, jako siła pomocnicza, pomagała w szeregu prac administracyjnych i naukowych.

b) Muzeum Antropologiczne.

Muzeum pozostawało pod opieką kustoszki, p. Eugenji Stołyhwowej. Wobec konieczności poświęcenia przez p. Stołyhwową prawie całego swego czasu na sprawy Zakładu Antropologii, pozbawionego kierownictwa od stycznia 1934 r., prace nad porządkiem Muzeum musiały ulec zawieszeniu.

c) Zakład Etnologii.

Kierownik Zakładu, p. Stanisław Poniатовski, kontynuował dawniej rozpoczęte badania nad zwyczajami pogrzebowymi, oraz wspólnie ze stałym współpracownikiem Zakładu, p. Czesławem Pietkiewiczem, prowadził druk „Przysłów Białoruskich” s. p. M. Federowskiego. P. Pietkiewicz nadto porządkował notatki rękopiśmienne s. p. M. Federowskiego.

Oprócz wyżej wymienionych z pomocy Zakładu korzystał w okresie sprawozdawczym p. Stanisław Dworakowski, który napisał pracę: „Zwyczaje rodzinne w pow. Wysoko-Mazowieckim” oraz p. Czesław Czapliński, który zbierał materiały do monografii kultury materialnej w pow. Szczuczyńskim i napisał pracę: „Budownictwo ludowe w pow. Szczuczyńskim”. Obie, wymienione wyżej, prace zostały zakwalifikowane przez Wydział II-gi T. N. W. do druku w wydawnictwach I. N. A.

d) Biblioteka Instytutu.

Biblioteka, pozostająca pod kierownictwem p. Stanisława Poniатовskiego, wzbogaciła się w okresie sprawozdawczym o przeszło 100 vol., które jednak nie zostały wciągnięte do katalogu wobec braku pomocniczej siły bibliotekarskiej. Brak ten utrudniał również korzystanie z biblioteki osobom z poza Instytutu.

e) Sekcja posiedzeń naukowych Instytutu.

W okresie sprawozdawczym Sekcja odbyła 5 posiedzeń, na których przedstawiono 6 referatów, a mianowicie:

1. 8.XI.1933 r. Stelmachowska Bożenna — Rybactwo u Kaszubów.

2. 6.XII.1933 r. Gumpłowicz Władysław — przyczynek do genezy rodu ludzkiego.

3. 23.V.1934 r. Frankenstein Jerzy — Przewrót Piasta w oświetleniu historyczno-etnograficznym.

4. 6.VI.1934 r. Benetowa Sula — Konopie w wierzeniach i zwyczajach ludowych.

5. 13.VI.1934 r. Czaplicki Czesław — Budownictwo ludowe w pow. Szczuczyńskim.

6. 13.VI.1934 r. Dworakowski Stanisław — Związaje rodzinne w pow. Wysoko-Mazowieckim.

7. Muzeum Archeologiczne im. Er. Majewskiego.

Po otwarciu Muzeum dla szerokich sfer społeczeństwa, praca w zbiorach ma inny przebieg, niż dotychczas. Z jednej bowiem strony dotyczy ona przepracowania działu wystawowego, aby go uprzystępnąć dla zwiedzających, z drugiej znów strony prowadzi się drobiazgowo roboty, aby możliwie najlepiej urządzić dział naukowy, przeznaczony dla specjalistów. Pracom tym atoli stoi na przeszkodzie szereg braków, z których najważniejszymi są: brak odpowiednich środków i brak choć jednego stałego i płatnego asystenta. Coprawda, dzięki obywatelskiej pomocy Funduszu Pracy, można było na okres 3 miesięcy, od 1 lutego do 1 maja 1934 r., zaangażować rysownika i woźnego do pełnienia prac porządkowych, jednakże pomoc ta, jako niestała, nie mogła dać w całej pełni zamierzonego rezultatu.

Wycieczki po Muzeum oprowadzał p. mgr. Wiktor Ber. W roku sprawozdawczym zwiedziło zbiory Muzeum 1947 osób.

Statystyka zwiedzających przedstawia się następująco: 1) goście cudzoziemcy—18 osób, 2) goście z Warszawy — 1752 i goście z prowincji — 177 osób.

Funkcje kasjerki pełniła w dalszym ciągu studentka archeologii przedhistorycznej U. W. p. Wanda Kamieniecka.

W bibliotece muzealnej pomagała bezinteresownie stud. arch. przedh. U. W. p. Wanda Sommerfeld. W zamian za rocznik „Światowit” uzyskano w roku sprawozdawczym wydawnictwa z 27 instytucyj krajowych i 174 instytucyj zagranicznych; od autorów uzyskano w zamian za „Światowita” 28 broszur; prof. Poniatowski ofiarował dla biblioteki Muzeum 2 mapy archeologiczne włoskie. Biblioteka liczy obecnie 306 dzieł w 322 tomach, 531 broszur, oraz 308 pism w 1241 rocznikach. Razem pozycyj bibliotecznych 2096. Ukończono katalog kartkowy wszystkich dzieł oraz przystąpiono do sporządzenia księgi inwentarzowej całej biblioteki.

W druku znajduje się XVI-ty tom organu Muzeum „Światowit” za r. 1934/35. Niebawem też ukaże się w druku „Przewodnik po Muzeum Arch. im. Er. Majewskiego T. N. W.”.

Dyrektor Muzeum brał udział w Międzyn. Kongr. Hist. w Warszawie. Odbył też 5-miesięczną podróż po krajach bałtyckich i skandynawskich (Łotwa, Estonia, Finlandja, Szwecja i Litwa). Został członkiem czynnym Niemieckiego Instytutu Archeologicznego i Komisji Muzealnej Pol. Tow. Krajozn.

8. Pracownia Mineralogiczna.

W okresie sprawozdawczym były wykonane i oddane do druku w IX-ym tomie „Archiwum Mineralogicznego” następujące prace Kierownika Pracowni, p. St. J. Thugutta: 1) Ultramikroskopowe badania kryształów kwarcowych w związku z ich barwą i genezą, 2) Produkty hydrolizy labradoru wołyńskiego z Horoszek wraz z badaniami rentgenologicznymi D-ra Marji Kołaczekowskiej.

P. M. Kołaczekowska badała pozatem ustrój wewnętrzny minerałów, należących do grupy sodalitowej i ukończyła inwentaryzację zbioru minerałów Pracowni.

P. E. Chłipalska prowadziła w dalszym ciągu badania nad składem chemicznym skałeni potasowych i ogłosiła w czasopiśmie *Centralblatt für Mineralogie A.* (1934), 91 komunikat p. t. „Zur chemischen Zusammensetzung der pegmatitisch und magmatisch gebildeten Alkalifeldspäte”.

Pod redakcją p. St. J. Thugutta oddany został do druku tom X-ty „Archiwum Mineralogicznego”. Przeważnie drogą wymiany za powyższe „Archiwum Mineralogiczne” Pracownia otrzymała 24 wydawnictwa perjodyczne zagraniczne i 43 krajowe, razem o 8 więcej, aniżeli w roku ubiegłym. Pozatem 295 dzieł i odbitek wobec 94 w roku ubiegłym. Biblioteka Pracowni posiada skatalogowanych 2232 dzieła w 2318 tomach, w czym 631 tomów czasopism. Brak środków nie pozwolił już trzeci rok rzędu na dalsze katalogowanie i oprawę nabytków. Z biblioteki korzystało stale 8 osób.

9. Pracownia Neurobiologiczna.

W okresie sprawozdawczym były wykonane, a częściowo i opublikowane następujące prace:

1) T. Simchowicz: O chorobie Alcheimera; 2) T. Simchowicz: Zmiany histologiczne w przypadku choroby Tay-Sachsa;

3) B. Karbowski: Badania nad zmianami w opuszce żyły jarzmowej w zespole infekcyjno-toksycznym u dzieci najmłodszych; 4) J. Mackiewicz i J. Pinczewski: Przypadek paralizu postępującego u dziecka; 5) N. Zandowa: Objawy kliniczne przy schorzeniu oliwek opuszkowych (badania anotomo-patologiczne); 6) N. Zandowa: Étude expérimentale sur la rigidité décérébrée. Arch. Néerlandaises de physiol. de l'homme, 1934; 7) N. Zandowa: Udział opon mózgowo-rdzeniowych w schorzeniach ogólnych. Warsz. Czas. Lek. 1934; 8) N. Zandowa: Badania doświadczalne nad oliwkami opuszkowemi; 9) N. Zandowa: Badania doświadczalne nad barjerą wewnętrzną układu nerwowego ośrodkowego.

Biblioteka Pracowni zawiera około 100 tomów dzieł specjalnych.

10. Pracownia Radjologiczna.

W okresie sprawozdawczym ogłoszono drukiem następujące prace: 1) M. Danysz i M. Żyw — Nowy pierwiastek promieniotwórczy (Spr. z pos. T. N. W., Acta Phys. Pol. i Nature); 2) M. Żyw — Sztuczna promieniotwórczość potasu (Acta Phys. Pol. i Nature); 3) H. Herszfinkiel i A. Wronberg — Promieniotwórczość samaru (Acta Phys. Pol. i Sprawozdania z pos. T. N. W.); 4) H. Herszfinkiel i J. Herszajt — O możliwości rozpadu positronowego Ra C (Roczniki Chemji i Acta Phys. Pol.); 5) L. Wertenstein — Adsorpcja radonu w niskich temperaturach (Acta Phys. Pol.).

Nadto wykonano poniższe prace: 1) L. Wertenstein i Z. Wasiutyńska — Emisja positronów w rozpadzie ciał promieniotwórczych; 2) L. Wertenstein, M. Żyw i J. Rotblat — Wzbudzenie sztucznej promieniotwórczości neutronami; 3) H. Herszfinkiel — Sztuczna promieniotwórczość uranu.

W stadium organizacyjnym były prace zbiorowe nad stosowaniem wysokich napięć dezintegracji.

Biblioteka Pracowni liczy 110 tomów dzieł specjalnych.

11. Obserwatorium Astronomiczne im. J. Jędrzejewicza.

Obserwatorium, które w okresie sprawozdawczym znajdowało się w stadium reorganizacji, pozostawało nadal pod nau-

kowem kierownictwem Obserwatorjum Astronomicznego Uniwersytetu Warszawskiego.

Budynek Obserwatorjum znajduje się przy ul. Mokotowskiej Nr. 6. Prace naukowe nie mogły być tam jednak wykonywane z powodu bardzo niedogodnego położenia Obserwatorjum. Czynne były natomiast dwa narzędzia wypożyczone: 5" refraktor Cooke'a — Obserwatorjum Warszawskiemu, a 6" refraktor Steinheil'a — Obserwatorjum Poznańskiemu. Prace, dokonane na tych narzędziach, były publikowane w wydawnictwach Obserwatorjum Warszawskiego, resp. Poznańskiego.

Stan Biblioteki pozostał bez zmiany w porównaniu z rokiem ubiegłym, liczy ona zatem 1278 pozycyj katalogowych. P. Dyr. Michał Kamiński osobiście część Biblioteki doprowadził do porządku.

12. Biblioteka Centralna.

Kierownikiem Biblioteki był, jak i lat ubiegłych, p. Marcełi Handelsman, bibliotekarką — p. Henryka Szellerowa.

W roku sprawozdawczym ukończono druk części drugiej katalogu wydawnictw T. N. W., liczącego 262 stronice i obejmującego 2.907 pozycyj bibliograficznych.

Księgozbiór Biblioteki liczył 13.776 numerów dzieł skatalogowanych, przybyło więc 76 numerów. Ponadto wciągnięto do katalogu około 100 voluminów czasopism i wydawnictw ciągłych pod numerami już istniejącymi.

W okresie sprawozdawczym przygotowano też dokładny wykaz czasopism cudzoziemskich, znajdujących się w Bibliotece T. N. W., przeznaczony dla centralnego katalogu czasopism zagranicznych. Wykaz ten został przekazany redakcji centralnego katalogu w Poznaniu dla opracowania i ogłoszenia drukiem.